

Scenariusz 3

Temat lekcji: Internet, śmietnik informacyjny czy najszybsze medium?

Autor: Aleksandra Rzążewska / Stowarzyszenie Dziennikarzy i Dokumentalistów „Koncentrat”

Grupa docelowa: scenariusz jest przeznaczony dla osób pracujących z gimnazjalistami. Może być realizowany zarówno na lekcjach języka polskiego, jak i na zajęciach dodatkowych (np. przeznaczonych dla kółka dziennikarskiego, kółka polonistycznego czy na zajęciach bibliotecznych). Ćwiczenia z powodzeniem można wykorzystywać w pracy z licealistami i osobami dorosłymi (np. z seniorami).

Cele lekcji: zwiększenie wiedzy uczniów na temat rynku mediów internetowych w Polsce, dostarczenie impulsu do samodzielnej krytycznej analizy serwisów internetowych, również mediów społecznościowych i obywatelskich, rozwijanie umiejętności pracy w grupie – skutecznej komunikacji i współdziałania.

Czas: 1 godzina dydaktyczna.

Formy pracy: praca w grupach, miniwykład, burza mózgów, dyskusja;

Środki dydaktyczne: duże kolorowe kartony (jeden karton na grupę 4 lub 5 osób), kartki formatu A4, długopisy, flamastry, zrzuty ekranowe głównej strony internetowego serwisu informacyjnego.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie (6 minut)

Prowadzący wyjaśnia, że internet jest specyficznym medium, ponieważ jego użytkownicy są i odbiorcami, i twórcami treści. Mówi o dużej roli mediów społecznościowych w przekazywaniu informacji, a także o mediach obywatelskich – serwisach internetowych, które publikują materiały pisane przez samych internautów, a nie profesjonalnych dziennikarzy. Następnie proponuje pierwsze ćwiczenie w podgrupach (3- lub 4-osobowych).

Ćwiczenie 1: Plusy i minusy szybkiego komunikowania zdarzeń (15 minut)

Prowadzący opowiada grupie o wypadku kolejowym, który zdarzył się na Śląsku – w wyniku zderzenia dwóch pociągów zginęło 6 osób, a kilkadziesiąt jest rannych. Po 10 minutach od zdarzenia, na portalach internetowych pojawiają się informacje na temat tej sytuacji. Prowadzący prosi, by uczniowie zastanowili się w grupach i wynotowali na kartonach plusy i minusy tak szybkiego podawania informacji w tak istotnej sprawie.

Każda grupa deleguje jedną osobę, która na forum relacjonuje efekty pracy.

Podsumowanie ćwiczenia: prowadzący w podsumowaniu pracy wykonanej przez uczestników podkreśla, że informacje podawane tak szybko mogą być niepełne i wprowadzać nas w błąd. Zwraca uwagę na negatywne konsekwencje wywoływania u czytelników nadmiernych emocji – w komentarzach pod pierwszymi tekstami na temat katastrof zawsze dużo jest opinii zawierających jednoznaczne, często krzywdzące oceny zdarzenia – niemoderowanie komentarzy także jest elementem kreowania wizji zdarzeń.

Ćwiczenie 2: Czy internet jest medium informacyjnym czy rozrywkowym? (15 minut)

Prowadzący dzieli grupę na podgrupy liczące 3-4 osoby. Każda z grup dostaje wydruk zrzutu ekranowego głównej strony jakiegoś dużego serwisu informacyjnego (rekomendujemy wykorzystanie serwisów www.gazeta.pl albo www.onet.pl). Zadaniem każdej grupy jest wypisanie tytułów tekstów, które pojawiają się na stronie i ustalenie, jaką reakcję mają wywołać w internaucie. Uczniowie mają je przyporządkować do 5 kategorii:

- zaspokojenie potrzeby wiedzy / dostarczenie informacji
- dostarczenie rozrywki
- wzbudzenie ciekawości
- wywołanie oburzenia
- inne reakcje;

Jedna osoba z każdej grupy prezentuje na forum wyniki pracy, skupiając się na ilościowym określeniu, ile z przeanalizowanych tytułów pasuje do kategorii 1., ile do 2., itd.

Podsumowanie ćwiczenia: nauczyciel zwraca uwagę na specyficzną mieszankę informacji i rozrywki, którą serwują nam serwisy internetowe, by jak najdłużej zatrzymać nas na swoich stronach. Krótko sygnalizuje niebezpieczeństwa mogące z tego wynikać – m.in. maksymalne uproszczenie przekazu, ferowanie wyroków, podawanie niesprawdzonych informacji.

Ćwiczenie 3: Czy szybkość medium jest zawsze jego zaletą? (8 minut)

Prowadzący mówi uczestnikom, że szybkość działań informacyjnych w internecie jest jego wielką zaletą, ale może stać się także jego największą słabością. Proponuje krótką pracę metodą burzy mózgów – prosi o podanie wszystkich wad dziennikarstwa internetowego. Nauczyciel może moderować pracę, podsuwając uczniom kolejne obszary do przemyślenia: np. wiarygodność, kompletność, stronniczość.

Podsumowanie ćwiczenia: nauczyciel podkreśla szczególny charakter medium jakim jest internet, wskazuje na konieczność zachowania dużego krytycyzmu w ocenie zamieszczanych tam informacji. Podkreśla potrzebę konfrontowania ze sobą kilku źródeł – nim wyrobimy sobie zdanie na jakiś temat, warto sprawdzić, co o danej sytuacji czy wydarzeniu piszą różne portale, a co np. niezależni publicyści prowadzący autorskie blogi.

Podsumowanie lekcji (3 minuty)

Prowadzący podkreśla, jaką wiedzę uczniowie zdobyli podczas lekcji i rekomenduje krytyczne zainteresowanie rozwojem dziennikarstwa internetowego. Osobom szczególnie zainteresowanym tą tematyką poleca artykuły tematyczne, które można znaleźć w codziennie aktualizowanym serwisie internetowym www.wirtualnemedial.pl.

Scenariusz udostępniony na licencji CC BY-SA 3.0 - <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode>